

העוררת: **מרכז תורני אורייתא ירושלים (ע"ר 075-607-580)**
ע"י ב"כ עוה"ד רן בסה

- נגד -

המשיב: **מדינת ישראל – משרד החינוך**
באמצעות הלשכה המשפטית של משרד החינוך
רחוב דבורה הנביאה 2, ירושלים
טלפון: 02-5603740 ; פקסימיליה: 02-5603840

החלטה

עמותת מרכז תורני אורייתא ירושלים (להלן – "העוררת") הגישה את הערר שבפנינו כנגד החלטת המנהל הכללי של משרד החינוך, מר שמואל אבואב (להלן – "המנכ"ל") שעניינה בסמל מוסד 757591, מיום כ' סיוון תשע"ט (23.6.2019) במסגרתה נדחתה בקשתה החריגה של העוררת לקבל רישיון עבור בית ספר תרבותי ייחודי חדש, עבור תלמידים בכיתה י"ב, ברחוב הטורים 36 בירושלים. לאחר העיון בכתבי הטענות של הצדדים ולאחר ששמענו את הצדדים בדיון שהתקיים בפנינו ביום 8.8.19 – החלטנו, על אף הפגמים שנפלו בהחלטת המשיב, לדחות את הערר.

העוררת הגישה ביום 7.4.2019 בקשה חריגה לפתוח בית ספר תרבותי ייחודי לשנת הלימודים תשע"ט. הבקשה הוגשה בפועל לקראת סוף שנת הלימודים תשע"ט, למעלה משנה לאחר המועד הקבוע להגשת בקשות לשנת לימודים זו על פי נהלי המשיב וכשבעה חודשים לאחר פתיחת שנת הלימודים תשע"ט.

לטענת העוררת היא החליטה לפתוח את בית הספר בעקבות ביקוש רב מרבנים והורים לפתוח כיתת לימוד לתלמידים שלא הצליחו להיקלט במוסדות ואשר על כן קיים חשש לגבי עתידם אם לא ייקלטו במסגרת כלשהיא. לטענת העוררת, הבקשה הוגשה באיחור בשל כך שפנייתה לקבל אישור מאת מנהל אגף הרישוי בעירייה נדחתה בעקבות הבחירות בשלטון המקומי "ולא היה עם מי לדבר". לאחר הסבב השני של הבחירות בעיריית ירושלים, העוררת פנתה בשנית לעירייה – ואז בקשתה סורבה, ונמסר לה כי העירייה קיבלה הוראה ממשרד החינוך שלא לתת אישורים למוסדות שמגישים באיחור בקשה לרישיון. כפי שנראה להלן, ההוראה שהתקבלה בעירייה נבעה כפי הנראה מהאיחור הרב שבהגשת הבקשה, אך על זאת נודע לעוררת רק בדיעבד. על אף האמור, לאחר שבעירייה הבינו את הצורך החשוב שבפתיחת המוסד התקבל אישור ממר איתמר בן עזר, מנהל האגף לחינוך חרדי בעיריית ירושלים, שממליץ לאשר לעוררת לפתוח את המוסד. הבקשה הוגשה באיחור רב לאור ההליך הבירוקרטי המתואר, והיא הוגשה במלואה, ולא חסרו בה מסמכים.

ממכתבים שצירפה העוררת לערר עולה כי הישיבה נוסדה לפני מספר שנים בירושלים, כדי לתת מענה לבחורים מישיבות גבוהות שעמדו להיפלט מהמסגרות מסיבות שונות. בתחילת שנת הלימודים תשע"ט נענתה הנהלת הישיבה לבקשת רבנים ולבקשת גורמי רווחה לפתוח כיתת לימוד מיוחדת לקבוצת תלמידים משנתון י"ב שלא הצליחו להיקלט במסגרת אחרת כלשהי. פתיחת שנתון בגיל זה חייב את העוררת לקבל רישיון לפי חוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008 ("חוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים").

החלטת המנכ"ל

במכתבו של המנכ"ל מיום כ' סיוון תשע"ט (23.6.2019) דחה המנכ"ל את בקשת העוררת לקבל רישיון למוסד החינוכי נושא הערר, בלשון זו:

"לאחר שבדקתי את מסמכי הבקשה לפתיחת מוסד חדש שבנדון ולאחר שנועצתי בגורמים המקצועיים במשרדי, החלטתי לדחות את בקשתכם שבנדון בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים התשס"ח-2008 מהטעמים הבאים: הבקשה אינה עומדת בנוהל חריגים והוגשה במועד מאוחר מאוד (7.4.19) לשנה"ל תשע"ט. לאור האמור לעיל, החלטתי שלא לאשר פתיחת מוסד חדש לשנה"ל תשע"ט."

כנגד החלטה זו הגישה העוררת את הערר שבפנינו.

תמצית טענות הצדדים

טענות העוררת

- העוררת החליטה לפתוח את בית הספר בעקבות ביקוש רב מרבנים והורים רבים שהעוררת תפתח כיתת לימוד לתלמידים שלא הצליחו להיקלט במוסדות ואשר על כן קיים חשש לגבי עתידם.
- הבקשה הוגשה באיחור מטעמים שאינם תלויים בעוררת ואינם בשליטתה, כמתואר לעיל.
- לאחר שבעירייה הבינו את הצורך החשוב שבפתיחת המוסד התקבל אישור מאת מר איתמר בן עזר, מנהל האגף לחינוך חרדי בעירייה, הממליץ על פתיחת המוסד. הבקשה הוגשה באיחור רב לאור ההליך הבירוקרטי והעיכובים המתוארים, שאינם בשליטת העוררת, והיא הוגשה במלואה ללא שחסרו בה מסמכים.
- העוררת צירפה לערר מכתב מאת מר יהושע גרבר, מפקח כולל חינוך תרבותי ייחודי ארצי במחוז החרדי במשרד החינוך, שבו הוא מציין כי הישיבה הוקמה לבני נוער מכיתה י"ג ואילך שנשרו מהמסגרת הקהילתיות המסורתיות, וכי צוות הישיבה נותן מענה מקצועי, מסודר, חם ואוהב באמצעות התאמה והעשרה לימודית במגוון חוגים ותכניות ובגישה חינוכית ייחודית לצרכיהם, כדי שבסיום לימודיהם

יצטיידו התלמידים בכישורי חיים שנרכשו בישיבה עם יציאתם לחיי המעשה. עקב ייחודיותה והצלחתה של הישיבה היא התבקשה להרחיב את המסגרת לשכבת גיל צעירה יותר. ההנהלה נדרשה להמציא אישורים וטפסים בזמן מוגבל, אך בשל כשלים וקשיים בירוקרטים הבקשה הוגשה על ידה באיחור. בשל ההיכרות של מר גרבר עם פעילות הישיבה הוא ביקש ממר פארס טוויל, מנהל אגף הרישוי, לשקול שוב את דחיית הבקשה.

- העוררת צירפה לערר מכתב מאת סגן שר החינוך, ח"כ הרב מאיר פרוש, שציין כי בקשת העוררת הוגשה לאחר שקבוצת תלמידים משנתון י"ב לא הצליחה להיקלט באף מסגרת, והיא נענתה לבקשת רבנים לפתוח עבורם כיתת לימוד מיוחדת. סגן השר ציין במכתבו כי מדובר ב"מסגרת ייחודית וחיונית ביותר".
- במהלך הדיון בערר העוררת המציאה מכתב מאת מר ברוך הלפגוט, סגן מנהל האגף לחינוך חרדי בעיריית ירושלים, אשר ציין כי העוררת פנתה לעירייה עוד בחודש ינואר, לפני הגשת הבקשה לרישיון, וכי בהמשך למכתבו שלו בעניינה של העוררת, מחודש ינואר, הגיע למינהל החינוך החרדי מידע על כך שאגף הרישוי אינו רואה בעין יפה הוצאת בקשה במועד כה מאוחר עד כדי בקשה מהרשות שלא להוציא מכתב שתומך בבקשה שמוגשת בתאריכים אלה. עקב אותו מידע, ובשל החיוניות באישור הבקשה, יצא מכתב מאת מנהל אגף החינוך החרדי בעירייה, מר איתמר בן עזר, בשיהוי רב, ורק בשלהי חודש מרץ. סגן מנהל אגף החינוך החרדי ציין במכתבו כי "קיומו של מוסד זה מהווה צורך מהותי וייחודי עבור אוכלוסיית תלמידיו שאין להם אלטרנטיבה חלופית". כאמור, מכתבו זה של מר הלפגוט יצא לאחר המועד שבו הכריע המנכ"ל בבקשת העוררת לרישיון, ורק במהלך הדיון בערר.

במהלך הדיון בערר הוסיף ב"כ העוררת, שהצטרף לייצוג העוררת בשלב שאחרי הגשת הערר, וטען כי:

- מעדותו של מר פארס טוויל עולה כי היו בקשות שהוגשו במועד מאוחר מאד, כבענייננו, אשר התקבלו. משמע: לשיטת העוררת המועד איננו "משוכה שלא ניתן לעבור".
- ההחלטה לדחות את הערר על הסף בשל מועד ההגשה המאוחר, מבלי לבחון אותה לגופה, לא לקחה בחשבון את העובדה שמדובר בפתרון חינוכי בלבדי לתלמידים.
- המשיב נהג לקבל בעבר מכתבים שצורפו לבקשות ונחתמו על ידי מנהל אגף החינוך החרדי בעיריית ירושלים, שהוא הגורם המוסמך בעירייה בעניין זה, ולא על ידי מנהל אגף החינוך בעירייה, מר אביב קינן, ובקשות כאמור התקבלו ונדונו.
- ההחלטה לפיה אין לקבל עוד מכתבים של מר איתמר בן עזר, ראש האגף לחינוך חרדי, לא הודעה לעוררת ולא פורסמה, ולא היה על העוררת לדעת על כך. ככל שנערכה שיחה עם מנהל מחלקת החינוך, מר אביב קינן, נודע עליה רק במסגרת עדותו של מר טוויל במהלך הדיון בערר.

לאור כל האמור, ובפרט הטענה כי מדובר במענה חינוכי ייחודי לתלמידים, טוענת העוררת כי יש לקבל את הערר ולהעניק לה רישיון.

טענות המשיב

- לטענת המשיב בקשת העוררת שהוגשה ביום 7.4.2019 עבור שנת הלימודים תשע"ט נדחתה על הסף מאחר והוגשה במועד מאוחר מאד, ולקראת סיום שנת הלימודים.
- המועד האחרון להגשת בקשות לרישיון עבור מוסדות תרבותיים ייחודיים חדשים היה יום 16.4.2018, כשנה לפני מועד הגשת הבקשה לרישיון על ידי העוררת.
- המשיב מפנה להוראות נוהל הגשת בקשות חריגות לפתיחת מוסדות חינוך לשנת הלימודים תשע"ט (להלן – "נוהל חריגים"), הקובע כי לשם הוכחת הטענה כי המוסד החינוכי מהווה פתרון חינוכי בלבדי לתלמידים על העוררת לצרף מכתב מפורט ומנומק בחתימת מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית.
- לטענת המשיב גם אם יינתן רישיון לבעלות המגישה בקשה לקראת סיום שנת הלימודים, ממילא הרישיון לא יחול עבר התקופה שקדמה להגשת הבקשה. המשיב מפנה להחלטות הוועדה בערר 5/2019 ו-7/2018. המשיב מדגיש כי רישיון אינו רק תנאי מקדים לתקצוב, אלא הוא בראש ובראשונה גושפנקא ואישור מאת משרד החינוך למוסד חינוכי שאינו רשמי, ובמתן רישיון מתחייב המשיב כי הוא עומד מאחורי הפעלת המוסד וכי הוא נבדק ואושר על ידו. מכאן ברור שלא ניתן לדרוש מהמשיב לתת רישיון לתקופה שלפני הגשת הבקשה.
- לטענת המשיב הבקשה שהגישה העוררת הייתה לא מלאה, בניגוד לסעיף 2 לנוהל חריגים, מאחר שהמכתב מיום 24/3/2019 הוגש בחתימת מר איתמר בן עזר, מנהל האגף לחינוך חרדי בעירייה, בשעה שהיה אמור להיות חתום על ידי מר אביב קינן, מנהל אגף החינוך של עיריית ירושלים. מכל מקום, גם במכתב שצורף לבקשה, לא צויין כי אין לתלמידים כל פתרון חינוכי אחר מלבד העוררת, כנדרש בנוהל חריגים. במכתב צוינו ייחודיות המוסד והיותו פתרון לימודי ראוי, אך לא נאמר בו כי הוא פתרון בלעדיו-אין לתלמידים. במכתב גם צויין כי הבקשה הוגשה באיחור, מאחר ולא היה רישום מסודר עבור התלמידים

בשכבת הגיל, סיבה שאינה מהווה אחת מן הסיבות להגשת הבקשה באיחור על פי נוהל חריגים, ואף אינה מתיישבת עם ההסברים של העוררת לעניין זה.

לאור כל האמור טוען המשיב כי החלטת המנכ"ל סבירה ונכונה ויש לדחות את הערר.

דין והכרעה

בהכרעתנו שלהלן אנחנו נסמכים גם על נהלים והחלטות שנוגעות לרישיונות שניתנים לפי חוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969, שאינם שונים מהותית, בהקשר שבפנינו, מהכרעה לפי חוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים התשס"ח-2008.

נוהל חריגים

"נוהל חריגים" מגדיר את האופן שבו יבחן המשיב בקשות לקבל רישיון אשר לא הוגשו במועדים שנקבעו בנוהל הרישוי. נוהל חריגים קובע שני תנאי סף לדיון בבקשה שהוגשה באיחור, קרי – שלא במועד הקבוע בנוהל הרישוי - וככל שתנאים אלה אינם מתקיימים – תידחה הבקשה על הסף.

האחד – תנאי פרוצדוראלי: שהבקשה הוגשה באופן מלא ותקין, קרי, צורפו אליה כל מסמכי הסף, ולא נמצא באיזה מן המסמכים פגם או אי-התאמה כלשהם.

השני – תנאי מהותי: המוסד מהווה פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים, וללא מוסד זה לא יהיה פתרון חינוכי לתלמידים שצפויים ללמוד בו. להוכחת תנאי סף זה, קובע הנוהל כי יש לצרף מכתב מפורט ומנומק בחתימת מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית כי הוא תומך בהגשת הבקשה באופן חריג, המפרט את הצורך במוסד החינוכי כגון: נתוני הרישום והשיבוץ התומכים בצורך במוסד החינוכי, קיומן של אלטרנטיבות חינוכיות, ייחודיות ככל שרלוונטית ועוד, וכן כל מידע נוסף שיכול לתמוך בעמדת הרשות, ולפיה אין כל פתרון חינוכי אחר מלבד הגורם המבקש.

מעבר לתנאי הסף הנזכרים לדיון בבקשה שהוגשה באיחור, קובע הנוהל רשימה סגורה של נימוקים שיצדיקו הגשה באיחור. כלומר, מי שמגיש בקשה באיחור, בקשתו תידון אך ורק אם הבקשה לא הוגשה במועד בשל אחת מן הסיבות שמנויות באותו סעיף. לעניין זה יש לצרף מכתב הסבר מן הבעלות על הסיבה להגשת הבקשה באיחור.

אם התקיימו שני תנאי הסף המצטברים שצוינו לעיל, ורק אז, יש לבחון עוד האם המבקש הוכיח כי הסיבה להגשת הבקשה באיחור היא אחת מן הסיבות המנויה בנוהל חריגים.

רק אם התקיימו כל התנאים הנזכרים – יבחן המשיב את הבקשה לגופה.

שיקול הדעת בעת החלת נוהל חריגים

הסוגיה שבפנינו - אופן החלתו של נוהל חריגים - נדונה בעבר על ידי ועדת הערר בשורת החלטות (ראו למשל עררים 102,103/16 בעניין קהילה חינוכית קצות החושן, קרית ספר, וכן בעררים 20/16, 23/16, 91/16), וכן ביחס לשנת 2019 בהחלטה בערר 90/2018 בעניין חברת אילנות שיבה בע"מ (להלן – "ההחלטה בעניין אילנות שיבה"). עררים אלה התייחסו לנוהל החריגים בנוסחים שונים, ולפי חוק הפיקוח על בתי ספר, אולם הדברים שנאמרו שם נכונים גם לענייננו, וגם ביחס לנוהל חריגים שפורסם לקראת שנת הלימודים תש"ף. נשוב על עיקרי הדברים על מנת ליישם בנסיבות המקרה שבפנינו.

ועדה זו קבעה בעבר, כי יש להביא בחשבון גם נסיבות חריגות ומיוחדות אשר יחייבו סטייה מנהלי הרישוי. לשם כך התקין המשיב את 'נוהל חריגים' המאפשר לדון בבקשות לרישיון שאינן עומדות בדרישות המופיעות בנהלי הרישוי. נוהל חריגים קובע, כי ועדת חריגים "תדון אך ורק במקרים שבהם הבקשה מתייחסת למוסדות המהווים פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים". נוהל חריגים מונה רשימה סגורה של מקרים שאפשר להביא לדיון בפני ועדת חריגים. המכנה המשותף למקרים אלו הוא, כי האתראים להגשת הבקשה לרישיון באיחור הם הרשות המקומית או המדינה. רק במקרים אלו ניתן להגיש בקשה לוועדת חריגים וגם אז – חובה לצרף את כל המסמכים הנדרשים בנהלי הרישוי.

שאלת החלופה החינוכית

המכתב שצורף לבקשה לרישיון אכן אינו אומר במפורש ובברור שאין חלופה לימודית לתלמידים שלמדו בישיבה באותה שנה. כל שנאמר הוא כי: "אנו מבקשים לציין כי אנו מכירים בצורך לפתיחת הישיבה הקטנה מאחר והיא נותנת מענה ייחודי ומהווה פתרון לימודי ראוי עבור התלמידים, לאור זאת נבקש לאשר את הבקשה על אף היותה מוגשת באיחור." הרמיזה היחידה להיעדר חלופה הוא השימוש בביטוי "ייחודי", אף שאפשר שהוא מציין רק כי הפתרון הוא מיוחד-במינו, מבחינת טיבו ותכניו, ולא היעדר מוחלט של פתרון חלופי כלשהו.

משרד החינוך עומד על כך שבשל האמור המכתב לא עונה על הדרישה, ודי בכך כדי לדחות את הבקשה, כפי שעשה המנכ"ל.

במהלך הדיון בערר, הביאה העוררת בפנינו גם את מכתבו של מר יהושע גרבר, מפקח כולל תרבות ייחודית ארצי, במשרד החינוך, שמתייחס גם כן באותו לשון ל"ייחודיותה" של הישיבה. סגן שר החינוך, ח"כ הרב מאיר פורוש, מתייחס אף הוא לכך שמדובר ב"מסגרת ייחודית וחינוכית ביותר."

נציין כי גם משרד החינוך, בכל הדיונים שבפנינו, לא טוען – לפחות לא בפה מלא – כי יש חלופה חינוכית לתלמידים אלו, והדגיש רק כי העוררת לא עמדה בנטל להוכיח כי יש לתלמידים חלופה חינוכית.

אכן, לפי נוהל החריגים הנטל להראות היעדר חלופה חינוכית מוטל על כתפי הבעלות במועד הגשת הבקשה, אך לו היה מתברר לנו – באופן ברור – במהלך הדיון כי אין חלופה חינוכית, היינו מתקשים להתעלם מכך. ברם,

כאמור, גם במועד כתיבת החלטה זו מצב הדברים אינו ברור. הספק במצב זה פועל לרעת העוררת, והוא מצטרף לטעמים שלהלן בדחיית הערר.

מכאן, שעל פני הדברים, אין בידינו לקבוע ממצא ברור בשאלת קיומה של חלופה חינוכית ראויה לתלמידים אלו.

פגמים בהחלטת המנהל הכללי

החלטת המנכ"ל לוקה במספר פגמים:

ראשית – מבחינת ההנמקה. החלטת המנכ"ל מציינת רק כי הבקשה אינה עומדת בנוהל חריגים – מבלי לציין ומבלי לרמוז באשר לסיבות שהביאו למסקנה כי הבקשה אינה עומדת בנוהל החריגים.

שנית – החלטת המנכ"ל מציינת כי: "הבקשה אינה עומדת בנוהל חריגים נהוגה במועד מאוחר מאוד (7.4.19) לשנה"ל תשע"ט. לא בכדי הוספנו הדגשה ל'ו' החיבור, שכן בדיון שבפנינו עלה כי הסיבה העיקרית לדחיית הבקשה היתה מועד הגשתה המאוחר, ורק לאחר מכן נוספו לכך טענות נוספות שנוגעות לזהות הגורם בעיריית ירושלים שאישר את ייחודיות המסגרת ולתוכן האישור שמסר. גם בדיון בפנינו טענו הצדדים באשר למשמעות ו'ו' החיבור: האם בפנינו שני טעמים או שמא רק טעם אחד לדחיית הבקשה, היינו: מועד הגשתה שהוא מאוחר ביותר.

במהלך הדיון בערר התבהרו שתי טענות שנוגעות לגופה של הבקשה שהוגשה באיחור, טענות שלא צוינו, כאמור, בהחלטה המקורית, ועל כן אין לדעת האם בפועל עמדו בפני המנכ"ל במועד קבלת החלטתו. נציין, כי גם בדיון בפנינו לא נאמר כי נימוקים אלה עמדו בפני המנכ"ל עת קיבל את ההחלטה נושא הערר. יתירה מזו – אף בתגובה הכתובה לערר התמקד המשיב בטענה העיקרית ולפיה אין כל משמעות לבקשה לרישיון שמוגשת בשלב כה מאוחר של השנה.

הנימוקים שנוספו במהלך הדיון בערר לגופו הם:

אחד – כי המכתב שהביאה העוררת מהרשות המקומית נחתם בידי מר איתמר בן-עזר, שהוא מנהל האגף החרדי בעיריית ירושלים, אך אינו מנהל מחלקת החינוך בעירייה, בעוד נוהל החריגים קובע במפורש את זהות הגורם שאמור להיות חתום על המכתב.

השני – המכתב של מר איתמר בן-עזר אינו מציין במפורש כי אין חלופה חינוכית לתלמידים, אף זאת בניגוד לנוהל החריגים.

מועד אחרון להגשת בקשה לפי נוהל חריגים

כאמור, על פני הדברים הנימוק העיקרי לדחיית הבקשה לרישיון הוא המועד להגשתה, כשנה לאחר המועד האחרון להגשת בקשות וקרוב לסיום שנת הלימודים.

לעניין זה טען ב"כ המשיב בדיון כך:

"נכון שבנוהל החריגים אין מועד אחרון, אך לא סביר להגיש בקשה בסוף שנת הלימודים. הרי הגשת, עצם הגשת הבקשה בסוף שנת הלימודים, זה מרוקן את הרישיון מתוכן. ולמה? כי הבקשה, כשמגיעה בקשה, היא צריכה להיות מנותבת. מנותבת לכל גורמי המקצוע של המשיב, בין אם זה פדגוגי, הפיקוח הפדגוגי או בטיחות, בריאות וכיוצא בזה. ועד שזה מנותב, זה לוקח זמן ועד שתקבל החלטות, עד שיינתן הרישיון בעצם, בנסיבות האלה אנחנו כבר יכולים להיות מעבר, כבר מסתיימת שנת הלימודים ואנחנו כבר נעבוד על שנת הלימודים שבאה לאחר מכן. משמע העניין, שהבקשה במועד כזה, מוגשת, היא מרוקנת את הרישיון מתוכן. ולכן, נדחתה הבקשה הספציפית הזאת."
(עמוד 17 לפרוטוקול הדיון)

אכן, יש טעם בדברים אלה. ברם, ראוי היה כי ככל שיש מועד אחרון להגשת בקשות לפי נוהל חריגים – ייכתב הדבר באופן ברור בנוהל החריגים עצמו. אין מקום שנקבע מסמרות לעניין זה, ואף אפשר שהנוהל יקבע גמישות מסוימת בהקשר זה, דוגמת אמירה כי אפשר שבקשה לפי נוהל החריגים תידחה אך בשל האיחור הרב בהגשתה בהתחשב במכלול הנסיבות. על אף הפגם האמור בהחלטת המנכ"ל, שאינה נסמכת על האמור בנוהל, נראה להלן כי להגשה המאוחרת מאוד של הבקשה נפקות למעשה במקרה שבפנינו.

הגורם המוסמך בעירייה

בדיון בפנינו הוברר כי בעבר קיבל משרד החינוך במסגרת בקשות לפי נוהל חריגים גם מכתבים של ראש האגף לחינוך חרדי בעיריית ירושלים, אף שהדבר אינו תואם את האמור בנוהל החריגים (ראו עדותו של מר פארס טוויל בעמודים 19 ו-26 לפרוטוקול הדיון). בדיון בפנינו אף לא צוין בכירור המועד המדוייק שבו השתנה נוהל זה, אך הוברר כי ביחס לשנת הלימודים הקודמת – עדיין התקבלו מכתבים של ראש האגף לחינוך חרדי בעירייה.

בנסיבות אלו, אפשר שהיה מקום לקבל את מכתבו של מנהל אגף החינוך החרדי בעירייה, אלא שכפי שנראה, אין בידינו לסייע בידי העוררת במצב זה, ודין הערר להידחות מסיבה אחרת.

תוצאת האיזון שבין הפגמים בהחלטת המנכ"ל לבין מועד המגבלה שנובעת ממועד הגשת הבקשה

תהא סיבת הדברים אשר תהא, בפועל הגישה העוררת את הבקשה לרישיון כשנה לאחר המועד הקבוע לכך, סמוך לפני סיום שנת הלימודים.

בהחלטה בעניין אילנות שייבה קבענו כך:

"מטרה בסיסית של הליך הרישוי, הקבוע בחוק, היא השמירה על שלומם וטובתם של הילדים שבאים בשערי מוסד החינוך, הבטחת הרמה המקצועית של המוסד, ובראש ובראשונה הבטחת מצבו הבטיחותי והתברואתי של המוסד החינוכי.

לא מצאנו הצדקה להעניק לעוררת רישיון למועד המוקדם מן המועד שבו הגישה את בקשתה לרישיון, מועד שבו המשיב הסכים להעניק את הרישיון בפועל. המשיב נהג עם העוררת לפני משורת הדין, כמתבקש בנסיבותיה החריגות, ובפרט בשים לב לטענה כי אין לתלמידים שנקלטו על ידי העוררת פתרון חינוכי אחר, והעניק לה רישיון החל מן המועד שבו הוגשה הבקשה. מועד אישור יועץ הבטיחות מטעם העוררת מעלה כי ממילא לעוררת ניתן אישור בטיחות רק בסמוך לפני מועד זה. אין כל בסיס בקשת העוררת כי יינתן לה רישיון למועד מוקדם מן המועד בו קיבלה אישור בטיחות.

כפי שציינ יו"ר הוועדה במהלך הדיון בערר, הנכונות של המשיב לבחון את האפשרות להעניק לעוררת רישיון שיחול במועד מוקדם ממועד הגשת הבקשה היא לפני ולפנים משורת הדין והמקובל. אין כל מקור בדין, ואין כל מקום להכיר בפעילות שנעשתה ללא רישיון, יהיו נסיבותיה אשר יהיו. בוודאי שאין מקום לכפות על המשיב לקבל על עצמו את האחריות המשתמעת ממתן הרישיון בתקופה שבה הופעל מוסד חינוכי שלא כדין כאמור.

משהתברר כי גם לשיטת העוררת אישור הבטיחות עבור המוסד החינוכי ניתן רק ביום 11/2/2018, כלומר, בסמוך למועד הגשת הבקשה לרישיון, ובסמוך למועד שבו ממילא העניק המשיב לעוררת רישיון, ברור כי אין עילה להקדים את מועד הרישיון שבידי העוררת, כמבוקש, לתקופה שבה היא פעלה ללא אישור בטיחות."

בעניין שבפנינו, הבקשה לרישיון הוגשה במועד שלא נתן בידי המשיב אפשרות מעשית לבחון את התקיימות התנאים הפדגוגיים והפיזיים במוסד החינוכי במהלך שנת הלימודים אליה מתייחסת הבקשה. הבקשה הוגשה באפריל, וההחלטה בעניינה התקבלה ימים ספורים לפני סיום שנת הלימודים.

ועדה זו אינה עוסקת בשאלת התקצוב של מוסדות החינוך, נושא שאינו בסמכותה. איננו רואים מקום להתערב בשיקול הדעת של המנכ"ל שלא לאשר בקשה ביחס לתקופה שלא יכול היה לבדוק את התנאים הבסיסיים ביותר לקיום המתחייב כדי לקבל רישיון למוסד חינוך. רישיון אינו עניין של מה-בכך, שכן יש בו הצהרה כי המוסד החינוכי מקיים את כל התנאים, הפדגוגיים והפיזיים, הנדרשים כדי לקיים מוסד חינוך. בפועל, אין מקום שנתערב בהחלטה שהתקבלה מקום שבו אין בידי המשיב אפשרות לקבל החלטה מושכלת על בסיס מידע מלא, בשל מועד הגשת הבקשה.

אין באמור כדי להטיל דופי בפועלה של העוררת, שכפי הנראה לא הגישה את הבקשה במועד בעיקר בשל נסיבות שלא היו תלויות בה.

לא לה נצרף את הקושי שנובע מכך שגם כעת, לאחר צירוף כלל המכתבים ולאחר ששמענו את העדויות בנושא – עדיין אין בדינו לקבוע בצורה ברורה כי אין חלופה חינוכית לתלמידי העוררת, קביעה שהיא תנאי לאישור בקשה לפי נוהל החריגים.

בנסיבות אלו, לא נותר לנו אלא לדחות את הערר.

נציין, לסיום, כי ההחלטה בערר זה ניתנת בהתאם להוראות סעיף 8(ג) לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992.

תאריך: ב' אב תש"ף, 23 יולי 2020.

 _____
 ציפי גולן
 חברת הוועדה

 _____
 יואל בריס, ע"ד
 יו"ר הוועדה

 _____
 דור הרשקוביץ, עו"ד
 חבר הוועדה